

URZĘDNIK PRAWNIK^{iem}

w połą-
czeniu
z

DWUTYGODNIK

poświęcony sprawom Urzędników wszelkich zawodów.

Wychodzi
10. i 25. każdego miesiąca.

Prenumerata
miejscowa i zamiejscowa
wynosi:

rocznie	5 zł. — ct.
półrocznie	2 „ 50 „
kwartalnie	1 „ 25 „
miesięcznie	— „ 45 „
Numery poszczególne	
po	25 „

Reklamacje nieopieczutowane wolne są
od opłaty pocztowej.

Redakcja
i administracja
we Lwowie
ulica Teatralna liczbą 9

Ogłoszenia

jednorazowe przyjmują się za opła-
tą 6 centów, kilkorazowe za opłatą
5 centów, od wiersza drobnym
drukem.

Treść: Od Administracji. — Lokalności biurowe i ich urządzenie. — Sądownictwo (Praktyka tabularna [Zasady orzeczeń naj. Tryb. sąd.]). — Administracja (Praktyka administracyjna [Zasady orzeczeń władz centr. Orzeczenia trybunału admin.]). — Egzekucja admin. na dodatki gminne dla osiągnięcia należytości kraj. funduszu szkolnego i t. p. — Normalja administracyjne (O środkach rozsadzających). — Stowarzyszenia (Walne Zgromadzenie Towarzystwa oszczęd. i kredytu urzędników i służby kolei Karola Ludwika). — Wiadomości literackie (Carl Hübner. Orstlexicon von Oesterreich. — Dr. L. Geller. Nachtr. Verord. z Gew. O. — J. A. Hibl. Ustawy robotnicze). — Wiadomości potoczne (Przepisy dla kąpiących się. — Z Dreżna [Willa Kraszewskiego]. — Pomnik Lineusza. — Samobójstwo jaskółki. — Szczupak liczący lat 267). — Wiadomości urzędowe (Opróżnione posady. — Mianowania. — Przeniesienia. — Wyszczególnienia). — Ogłoszenia prywatne.

O d c i n e k: Stan zakładów karnych w roku 1882.

OD ADMINISTRACJI.

Z dzisiejszym numerem kończymy pierwsze półrocze wydawnictwa. — Prosimy o rychłe odnowienie prenumeraty, a zarazem o nadesłanie wykazanych załości prenumeracyjnych.

Lokalności biurowe i ich urządzenie.

Wiadomo, jak wielką wagę ze wszech stron, i to słusznie, do tego przykładają, by urzędnik tak w urzędowym jak też pozaurzędowym swym zachowaniu się zawsze pamiętał o strzeżeniu godności stanu swego. Tego zaś urzędnikowi nałożonego obowiązku pewnie naturalną jest konsekwencją, by państwo ze swej strony, o ile to tylko możebne, utrzymanie godności swych organów miało na oku, a w każdym razie starało się unikać wszystkiego lub usuwać wszystko, co z celem tym mogłoby nie dać się pogodzić.

Otóż kto zna lokalności, w których wiele publicznych urzędów mianowicie po powiatach jest umieszczonych, jak też urządzenie takowych, mógłby aż nadto często dojść do wniosku wręcz przeciwnego.

Stare na pół zawalone zamki, klasztory zajęte, domy upadkiem grożące a już do żadnego innego celu nie przydatne, o schodach karkołomnych, światłu i powietrzu przystępu

nie dające, niezdrowe do więzień podobne pokoje, służą w wielu miejscach na umieszczenie władz najważniejszych mających ciągłą i liczną ze stronami styczność, gdzie urzędnicy długie lata życia swego przebywać i interesa państwa załatwiać są zmuszeni. Tak często zwoływane są ankiety dla zbadania, czy budynek jaki przeznaczony do przetrzymywania zbrodniarzy odpowiada wszelkim wymogom, lub czy nie zachodzą przeszkody zdrowotne przeciw urządzeniu zakładu karnego w pewnym miejscu; nikomu jednak na myśl nie przyjdzie, badać, ażali lokalności urzędnikom do urzędowania przeznaczone zgodne są choćby tylko z najpierwotniejszymi wymogami higieny, a nie są raczej szkodliwe zdrowiu i siłom żywotnym tych, którzy w nich są zajęci. W innych znów miejscowościach budynki urzędowe znajdują się daleko po za siedzibą urzędu i dostać się do nich nader jest trudnym, tak że urzędnik udając się do urzędu zawsze przesiębrać musi małą podróż, która szczególnie w złej porze roku nieraz z wielką połączona jest uciążliwością.

Lokalności same tylko w nader wyjątkowych wypadkach odpowiadają swemu celowi. Zwyczajnie w drobnych izdedkach mieści się po kilku urzędników z których każdy nieraz odrębne ma czynności wymagające bezpośredniego stykania się ze stronami, tak że wśród tej ciasnoty, gwaru, niepodobna nawet myśli zebrać i jakiej takiej produktywnej oddać się pracy. Nie wspominamy już nawet o owych, chyba dla satyry tak nazwanych »sa-

lach» rozpraw publicznych u sądów powiatowych, o których rzeczywiście trudno orzec, co więcej w nich podziwiać, czy męczarnie, jakie wśród ścisłości, wycierpieć tam musi i personal sądowy i owa »publiczność« ze stron sporujących, ich krewnych, znajomych, świadków i innych słuchaczy złożona, czy też wysiłki sędziego, utrzymania swej powagi, zimnej krwi, przytomności umysłu, jasności poglądu i trafności sądu, wśród tego zgłędku iście jarmarcznego, czy wreszcie obojętność z jaką perjodyczne rewizje sądów powiatowych nad temi dolegliwościami tak bardzo uszczuplającemi powagę władzy i jej reprezentantów, i nad żałobami o nie tak w pismach publicznych jak też prywatnie lub urzędownie zanoszonymi, — przechodzą do porządku dziennego.

A cóż dopiero powiedzieć o urzędzeniu lokalności biurowych? Z wyjątkiem może biora naczelnika władzy, w którym urządzenie, chociaż samo przez się skromne, a i to zwykle własnym kosztem naczelnika sprawione, przecież bodaj nieco zbliża się do wymagań decorum urzędowego, znajdziesz tam prawie wszędzie, w biurach urzędników podwładnych, w lokalnościach registratury, expedytu, ksiąg gruntowych, kas i t. d., proste stoły do pisania o najróżnorodniejszych, odwiecznych kształtach, których strona zewnętrzna, zabrudzona, obskrobana, nie dozwala poznać pierwotnej ich barwy, niewygodne, trwarde krzesła o kulawych lub łatanych nogach, sterczących kłakach, na pół odłamanych o-

parciach, kulawe, nadłamane pułki, tu i owdzie starą obszarpaną, aktami różnorodnymi i pyłem pokrytą sofę, starą, kulawą o niewiadomej barwie szafę bez pułek lub haków, proste prymitywnej formy wieszadło, itp. rupiecie.

Mamy wprawdzie normalja urzędowe, które całkiem stanowczo zawierają postanowienia o umeblowaniu lokalności biurowych i utrzymywaniu onegoż w stanie należywym. Doznają one jednak tego samego losu jak tyle innych o wiele ważniejszych przepisów, że mianowicie na papierze bardzo ładnie wyglądają, zresztą zaś stanowią — bardzo cenny materiał, o który w rzeczywistości nikt się nie troszczy. Nie mamy zbyt wielu naczelników urzędów, którzy w ogóle tym rzeczom wagę przepisują i oto się starają, by urząd także w zewnętrznej swej postaci władzę państwową godnie reprezentował. U władz zaś o większym zakresie należy piecza o to według instrukcyj do naczelników urzędów pomocniczych, a gdy ci oczekiwać mogą pewnej percentualnej renumeracji za oszczędności uzyskane w ryczałtach na te cele przeznaczonych, łatwo zrozumieć, że oni nader zimno przyjmują wszelkie usiłowania dążące do uzupełnienia lub ulepszenia urzędów biurowych i na wszelkie do nich w tym względzie skierowane żądania nieubłaganem wskazywaniem na szczupłość funduszy, na cele te do ich dyspozycji będących a tak różnorodnym potrzebom służyć mających, odpowiadają.

Za tem też idzie, że urzędnik nie rzadko w wielkim jest kłopotcie, gdy

kilka partyj naraz znajdzie się w biurze jego, gdyż niemożliwym mu jest ofiarować im odpowiednią liczbę krzesel, a i te które ofiaruje na niebezpieczeństwo go narażają, iż za przekroczenie przeciw bezpieczeństwu życia do usprawiedliwienia się będzie połączonym.

Takie stosunki dosyć często w takich istnieją lokalach urzędowych w których godzinami odbywają się rozprawy i wydawane być mają orzeczenia o sprawach najważniejszych, a pewnie nie bez uczucia zazdrości urzędnik państwowy patrzeć musi na bióra niejednych wcale nie znacznych zakładów prywatnych, które tu i owdzie zbyt kłopotliwie, z reguły zaś zazwyczaj wygodnie i schludnie są urządzone.

Otóż pewnie nikomu, kto rozsądnie i słuszenie na rzeczy się zapatruje, nie przyjdzie na myśl, żądać by pokoje urzędowe, które jak n. p. u władz sądowych lub podatkowych ciągle przez strony (i to przeważnie przez ludzi dość biednych i nie szczególnie schludnych) są odwiedzane, urządzone były według wymogów etyki lub wcale zbyt kłopotliwie. Tego jednak pewnie całkiem słuszenie i prawnie domagać się można, by takowe miały przynajmniej urządzenie potrzebne do urzędowania, i by te w stanie używalnym się znajdowały.

Tak jednak niestety nie jest, z kąd też nie może to pewnie przyczynić się do podniesienia powagi urzędnika a względnie także administracji państwowej, gdy wchodzący do takich biur zdziwiony samego siebie zapytać się musi, czy też przypadkiem nie za-

błądził, i czy rzeczywiście znajduje się w biurze urzędowym c. k. urzędnika, czy też może raczej w pokoju jakiego żebraka.

Zresztą czas, postęp, mają swoje wymagania; co może uchodzić mogło przed stu lub pięćdziesięciu laty, to nie uchodzi obecnie, w tym wieku pary i elektryki, który przekształcił wszystkie stosunki społeczne, który wymaganie pewnego komfortu wszczepił we wszystkie warstwy społeczeństwa. Od tych wymagań nie może usuwać się państwo, i nie może też od nich usuwać swego urzędnika, który bądź co bądź, choćby najniższy i najbiedniejszy, nie mieszka w takim lokalu i o takim urządzeniu w jakim dla służby i interesu państwa większą część życia przebywać jest zniwolonym. To też państwo to już uznaje, i w ślad zatem u władz centralnych, tudzież u większej części naczelnich krajowych władz rządowych widzimy już wcale przyzwoite, nawet często zbyt kłopotliwe urządzenia lokalności biurowych. Dlaczego jednak dzieje się to tylko wyjątkowo? dlaczego mianowicie po powiatach dotąd jeszcze z lokalności i urzędów biurowych wieje jeszcze duch stęchlizny i zacołania? Czy tam mniej jest potrzebnem podtrzymanie i podnoszenie powagi rządu i jego reprezentantów? lub czy może urzędnicy powiatowi nie dorosli jeszcze do wymagań wieku i postępu?

Odpowiedź na te pytania pozostawiamy tym, do kogo to należy i radziłyśmy tylko wnet skonstatować odpowiedź na nie.

Stan zakładów karnych w r. 1882.

W 4-tym zeszycie 6-go tomu tabel statystycznych urzędowych (Oesterreichische Statistik, Wien 1884) znajdujemy przegląd stosunków więziennych w Austrii w r. 1882. Dotyczy on głównie odrębnych zakładów karnych (Strafanstalten) w których znajdują pomieszczenie w regule więźniowie skazani na karę więzienia, dłuższego niż jeden rok. Takich zakładów karnych było w r. 1882 ogółem 20; dla mężczyzn 14 (w Galicji, w Wiśniczu i we Lwowie), dla kobiet 6 (w Galicji, we Lwowie). Zakład karny w Stanisławowie w tym roku nie wszedł był jeszcze w życie. Więzienia zwykłe przy trybunałach i sądach powiatowych (Gerichtsgefängnisse) traktowane są w urzędowym sprawozdaniu tylko ubocznie i w

streszczeniu, gdyż statystyka tych więzień nie jest dotychczas należycie prowadzoną.

Na początku uwag wstępnych wspomina sprawozdanie urzędowe: że liczba osób, mających odbyć karę więzienia tak w odrębnych zakładach karnych, jako też w zwykłych więzieniach, zmniejszyła się w r. 1882 w porównaniu z rokiem 1881. Toż samo zmniejszyła się ilość spraw karnych wszczętych w r. 1882. Sprawozdanie przypisuje to zjawisko głównie ciągłemu wzmagananiu się ekonomicznego dobrobytu ludności.

We wszystkich zakładach austr. znajdowało się: w r. 1881 mężczyzn 15.371, kobiet 2.516, w r. 1882 mężczyzn 15.045, kobiet 2.419.

A zatem ubytek więźniów w r. 1882 wynosił: u mężczyzn 326, u kobiet 97.

Stosownie do tego zmniejszyła się także ilość dni wyżywienia więźniów, które w r. 1881 wynosiły 4,407.135,

zaś w r. 1882 4,317.024, zatem mniej o 90.111. W Galicji w r. 1882 było: mężczyzn w Wiśniczu 499, we Lwowie 1.920; kobiet we Lwowie 477.

Celkowe więzienie weszło w r. 1882 w zastósowanie: w Stein u 722, w Karthaus u 73, w Pilźnie u 860 i w Carlau u 432 skazańców licząc przeciętnie 167 dni na jednego więźnia.

Przypły w więźniów, którzy w r. 1882 rozpoczęli karę w zakładach karnych wynosił: mężczyzn 4.551, kobiet 711. Oprócz tej liczby znajdowało się z końcem r. 1882 w więzieniach trybunałów, mężczyzn 1.153, kobiet 75, którzy właściwie powinni byli odbywać karę w zakładach karnych, lecz z braku miejsca w tych ostatnich, lub z innych przyczyn nie zostali tamże oddani. Cały roczny kontyngens skazańców przeznaczonych do zakładów karnych wynosił w r. 1882: mężczyzn 5.704, kobiet 786.

Z dostawionych w r. 1882 do za-

SĄDOWNICTWO.

Praktyka tabularna.

Zasady orzeczeń najw. Trybunału sądowego.

19. [Do §§. 73 i 94 u. hip.] Do podania o prenotację należy dołączyć dokumenty, na których żądanie się opiera; braku ich nie zdoła zastąpić powołanie się na akta sądowe. Analogja z §. 72 ust. 1. ust. hip. nie ma tu miejsca. (Orz. n. Tr. s. z 30 grudnia 1884 r. l. 13517. — Z. f. Not. z. r. 1885 r. Nr. 5).

20. [Do §. 76. n. hip.] Ciężary, które uchwała cenę kupna rozdzielająca jako też niepokryta oznacza, należy z urzędu wykreślić (Orz. n. Tr. sąd. z 21. stycznia 1885 r. l. 680 — Jur. Ztg. z r. 1885 Nr. 10).

21. [Do §§. 117 do 121 ust. hip.]. §§ów 118 do 121 u. h. o umortyzacji dawnych wierzytelności hipot. nie można stosować do praw służebności; jakkolwiek bowiem § 118 u. h. mówi o niewykonomaniu (niedochodzeniu) jakowego prawa, to wyraz ten rozumieć można tylko odnośnie do wierzytelności hipot., względnie do zapłaty kapitału lub procentów. Powołana przez Sąd wyższy ustawa z 31 Marca 1875 r. N. 52 dz. pr. p. (właściwie z 11. kwietnia 1882 N. 40 dz. pr. p.) o czasowem uwolnieniu od opłat stemplowych i prawnych przy wykreśleniu drobniejszych pozycji tabul., przemawia raczej przeciw zdaniu sądu wyższ., ponieważ ustawy te nie mają zastosowania do wykreślenia powtarzających się świadczeń w naturaljach i do służebności. (Orz. n. Tr. s. z 11. grudnia 1884 r. l. 13762. — Prz. s. i a. n. 9. z r. 1885).

22. [Do §. 1. ust. z 25 lipca 1871 r. N. 96 dz. pr. p.] Przy zakładaniu nowych ks. grunt. co do nieruchomości, które jako dobro publ. mają być uważane, nie ma miejsca wdrożenie postępowania sprostowanego. — (Orz. n. Tr. s. z 21 listop. 1884 r. l. 13247. — Prz. s. i a. N. 6 z r. 1885).

23. [Do §. 22 ust. z 25. lipca 1871 N. 66 dz. pr. p.]. Obowiązek do uiszczania czynszu ziemnego, tabularnie ubezpieczony, sam przez się nie wystarcza do uznania przy założeniu nowych ks. gr. prawa własności zwierzchniczej uprawnionej do poboru czynszu, ponieważ w

dawnej księdze ani prawo głównej, ani też owe użytkowej własności nie było jako ograniczenie prawa własności zapisaniem, z kąd też zgłaszającego je na sprzeciwienie się strony za właściciela wpisanej według § 22. pow. ust. do drogi prawa odesłać należy. (Orz. n. Tr. z 18. listopada 1884 r. l. 13072. — Prz. s. i a. N. 5. z. r. 1885).

ADMINISTRACJA.

Praktyka administracyjna.

Zasady orzeczeń władz centralnych.

Orzec. Trybunału administracyjnego

85. [Do §§. 1, 3, 4 i 5. galic. ustawy kraj. z d. 15. kwietnia 1881 r. Nr. 46. Dz. u. kraj. o dojazdach kolejowych]. — Według §. 31 pow. ustawy dojazdy kolejowe są drogami publicznymi, łączącymi dworce i stacje kolei żelaznych z najbliższymi miastami i miasteczkami, z drogami państwowymi, krajowymi i powiatowymi Z tego brzmienia ustawy można tylko wnioskować, że w danym wypadku droga komunikacyjna potrzebna do połączenia z drogą powiatową jako dojazd kolejowy ma być traktowaną, i że jeżeli przez częściowe przełożenie części drogi powiat. połączenie z dojazdem kolejowym przerwaniem zostało, przeprowadzić należy urządzenie nowego połączenia przez przedłużenie dojazdu; nie jest zaś kn temu odpowiedniem, istniejącą już część drogi powiat. zaliczyć do kategorii dojazdów kolejowych i jako taką przebudować kazać. Pow. ust. nie ma wcale na celu zastąpienia dróg państwowych, krajowych i powiatowych dojazdami kolejowymi, a przez to przeniesienia obowiązku ciężącego na odnośnym funduszu do naprawy i utrzymywania dróg istniejących, na osobną konkurencję li tylko dla dojazdów kolejowych przepisana. Wobec tego musiał Tryb. admin zaprzeczyć pytanie, iżby według postanowień galic. ustawy o publicznych dojazdach kolejowych, część drogi powiatowej Jarosławsko-Pruchnickiej jako publ.

dojazd kolejowy została przebudowaną. (Orzec. Tryb. admin. z d. 14. listop. 1884 r. l. 2435. — Bndw. 2289).

86. [Fundacje „studenckie“]. Pod wyrazem „student“ („Studirender“ „Student“) tak w potocznej mowie jak też w aktach władz a szczególnie tych, które ze stypendjami mają do czynienia, rozumieni bywają nie uczniowie szkół ludowych, lecz owi szkół średnich i zakładów naukowych z niemi na równym stopniu stojących lub podających wyższe naukowe wykształcenie. Okoliczność, że dotąd często przy rozdawnictwie stypendjów postępowało nie zgodnie z tem znaczeniem wyrazów, a w ślad zatem i z wolą fundatora, nie zdoła nie zmienić w samej istocie rzeczy, ni też usprawiedliwić podobne i nadal postępowanie. (Orz. Tryb. adm. z d. 7. listopada 1884 r. l. 2225. — Budw. 2280).

87. [Do gal. ust. o znies. propinacji z d. 30. grudnia 1875 r. Nr. 55. Dz. u. kraj. z r. 1877]. Galic. ust. o znies. prop. bynajmniej nie zamierzała uznać wolnym handel piwem. Najjaśniej wynika to z jej §. 31., gdzie producentów piwa i innych napojów prop. jakkolwiek §. 2. wyrób napojów propin od dnia wejścia w życie tej ustawy z ograniczeniami w niej postauowionemi przedmiotem wolnego przemysłu uznaje, mimo to w sprzedaży tych napojów o tyle ograniczono, że w ciągu perjodu w §. 3. oznaczonego *) trunki te nie inaczej jak tylko hurtownie w naczyniach pod obreczami, zawierających przynajmniej pół hektolitru płynu, sprzedawać mogą. Należy przeto przyjąć, że postanowienie to widocznie na korzyść uprawnionych do propinacji wydane, ważnem jest także dla handlu piwem wogóle, ponieważ w razie przeciwnym cel onegoż zostałby udaremniom i ponieważ nie ma także powodu do przypuszczenia, że ustawodawca miał zamiar innych handlujących korzystniej traktować aniżeli pro-

*) T. j. 26 lat od dnia ogłoszonej według §. 17. prawomocności orzeczeń o czystym dochodzie z prawa prop., w całym kraju, — którym jest dzień 1. stycznia 1885 r. (p. edykt komisji kraj. z d. 14. listopada 1885 r. l. 621 prop. podany w N. 24. „Urz. i Prawn.“ z r. 1884.).

kładów karnych więźniów urodziło się: w mieście: mężczyzn, w Wiśniczu 25.26%, we Lwowie 28.31%, ogółem we wszystkich zakładach karnych przeciętnie 21.93%; kobiet, we Lwowie 20.16%, ogółem 16.79%; na wsi: mężczyzn, w Wiśniczu 72.64%, we Lwowie 70.28%, ogółem 74.61%; kobiet, we Lwowie 79.84%, ogółem 80.39%; za granicą: mężczyzn, w Wiśniczu 2.10%, we Lwowie 1.41%, ogółem 3.46%; kobiet, we Lwowie —, ogółem 2.70%. W ostatnich czasach przed skazaniem mieszkało: w mieście: mężczyzn, w Wiśniczu 25.26%, we Lwowie 31.33%, ogółem 26.87%; kobiet, we Lwowie 29.03%, ogółem 27.02%; na wsi: mężczyzn, w Wiśniczu 72.64%, we Lwowie 68.67%, ogółem 64.20%; kobiet, we Lwowie 65.32%, ogółem 60.06%;

za granicą: mężczyzn, w Wiśniczu 2.10%, we Lwowie — ogółem 1.17%; kobiet, we Lwowie —, ogółem 0.61%; nie wiadomo gdzie: mężczyzn, w Wiśniczu i we Lwowie —, ogółem 7.76%; kobiet, we Lwowie 6.64%, ogółem 12.31%. Z dostawionych w r. 1882 skazańców było w wieku: 14—16 lat: mężczyzn, w Wiśniczu —, we Lwowie 0.80%, ogółem 0.99%; kobiet we Lwowie —, ogółem 0.89%; 16—20 lat: mężczyzn, w Wiśniczu 9.47%, we Lwowie 6.03%, ogółem 8.50%; kobiet, we Lwowie 10.48%, ogółem 10.33%. 20—30 lat: mężczyzn, w Wiśniczu 38.95%, we Lwowie 39.56%, ogółem 39.74%; kobiet, we Lwowie 38.71%, ogółem 35.54%; 30—40 lat: mężczyzn, w Wiśniczu 32.63%, we Lwowie 31.32%, ogółem 26.79%;

40—50 lat: mężczyzn, w Wiśniczu 16.34%, we Lwowie 15.26%, ogółem 14.73%; kobiet, we Lwowie 15.32%, ogółem 16.82%; 50—60 lat: mężczyzn, w Wiśniczu 2.11%, we Lwowie 6.23%, ogółem 6.60%; kobiet, we Lwowie 8.87%, ogółem 9.71%; nad 60 lat: mężczyzn, w Wiśniczu —, we Lwowie 0.80%, ogół. 2.65%; kobiet, we Lwowie 1.61%, ogół. 1.59%. Co do narodowości dostawionych w r. 1882 skazańców było: Słowian północnych (sic): mężczyzn, 100.80%, we Lwowie 82.73%, ogółem 36.50%; kobiet, we Lwowie 96.58%, ogółem 41.41%. Słowian południowych: ogółem mężczyzn 14.36%, kobiet 6.63%. Niemców: mężczyzn, w Wiśniczu —, we Lwowie 17.07%, ogółem 42.28%; kobiet, we Lwowie 2.42%, ogółem 48.55%.

ducentów. — (Orz. Tryb. admin. z d. 12 listopada 1884 r. l. 2461. — Budw. 2285)

88. [—] Galic. nstawa o znies. prop (§§ 4, 5, i 11) czyni wprawdzie przyznanie wynagrodzenia pieniężnego za zniesienie propinacji zależnem od faktycznego wykonywania propinacyjnego prawa wyszynku, nie czyni jednak od tego zawisłem przyznania rzeczowego prawa szynkowania w jednym szynku. — (Orz. Tryb. adm. z d. 20. listop. 1884 r. l. 2529. — Budw. 2295)

Egzekucja administrac. na dodatki gm. dla ściągnięcia należności kraj. funduszu szkolnego i t. p.

Z powodu kilku wypadków zastosowania przez władze polityczne i podatkowe egzekucji administracyjnej do dodatków gminnych dla ściągnięcia zaległych należności krajowego funduszu szkolnego i t. p. od odnośnych gmin, wniesione zostały zażalenia, które skłoniły Wydział krajowy do wystąpienia z żądaniem, aby krajowa dyrekcja skarbu pouczyła urzędy podatkowe, „że ściągane dodatki gminne bezwzględnie zwierzchnościom gmin mają być wypłacane i że ich na żadne inne cele obracać ani kondykować nie wolno“.

Kwestja ta nie jest nową. Już przed laty bowiem rozbierana była w krajowej dyrekcji skarbu przy współudziale c. k. prokuratorji skarbu, tak ze stanowiska prawnego jak i ze względu na ogólne stosunki gmin. Wskutek tego wydane zostało 8 października 1873 r. do starostw i urzędów podatkowych rozporządzenie, wzbraniające zatrzymywania przy wypłacie dodatków gminnych jakiegokolwiek części tychże, w celu pokrycia tytułem kompensaty zalegających n gminy wierzytelności skarbowych. Zajęcie zaś dodatków gminnych w moc egzekucji politycznej na zaspokojenie należących się od gminy jako takiej podatków lub stojących z podatkami na równi należności, uznane zostało w zasa-

dzie za prawnie dopuszczalne z tem jednakże zastrzeżeniem, że użycie tego środka egzekucji przeciw gminom służyć ma tylko Starostwom jako władzom egzekucją polityczną kierującym i że zachodzące względy publiczne i stosunki gmin w ogóle, wkładają na Starostwa obowiązek użycia powyższego środka tylko w wypadkach niezbędnej potrzeby, mianowicie w razie, jeżeli zastosowane wobec gminy lżejsze środki postępowania przymusowego okazały się bezskutecznymi. We wszystkich wypadkach, które stanowiły przedmiot zażaleń wniesionych, przestrzegane były, jak się pokazało, powyższe wymogi zajęcia dodatków gminnych na zaspokojenie zaległych należności.

Krajowa dyrekcja skarbu nie może odstąpić od powyższej normy także w przyszłości. Ustawa gminna nie uwalnia dodatków gminnych od egzekucji; lecz przeciwnie, w niektórych postanowieniach wskazuje wyraźnie na możność prowadzenia egzekucji sądowej. W tym względzie istnieje przepis, wydany w r. 1880 przez Ministerstwa skarbu i spraw wewnętrznych dla urzędów podatkowych. Przepis ten zawiera pouczenie, jak urzędy podatkowe postępować mają, w razie zarządzenia kondyktu sądowego na dodatki gminne. Skoro zaś jest dopuszczona egzekucja sądowa, to i polityczna egzekucja w obrębie obowiązujących przepisów uznana być musi. Okolicznościom zaś, które ze stanowiska służby administracyjnej przemawiają za pewnem ograniczeniem nacisku w prowadzeniu egzekucji politycznej na dodatki gminne, nie odmawiano dotąd słusznego uwzględnienia. Rozumie się, że i w przyszłości władze tak samo postępować będą.

Gaz. Lw.

Normalja administracyjne.

O środkach rozsadzających.

Okólnik c. k. Namiestnictwa z 19. grudnia 1883 L 64.774.

Z powodu, że poczynione przy wykonywaniu rozp. minist. o środkach rozsadzających z d. 2. lipca 1877 (Dz. pr. p. Nr. 68) doświadczenia wykazały niedostateczność zawartych tamże przepisów policyjnych, niemniej z uwagi, że czem raz to częściej powtarzają się oszustwa, kradzieże i nieuprawnione posiadania środków rozsadzających i mnożą się nieszczęśliwe wypadki z powodu niestosownego obchodzenia się z tymi materjałami, widział się JE. pan Minister spraw wewn. zniewolonym zarządzić rewizją wyż pomienionego rozporządzenia i wydać w porozumieniu z interesownemi Ministerstwami rozp. z 22. września 1883. Dz. pr. p. Nr 156.

Główną tendencją tego rozporządzenia jest ustanowienie przepisów, któreby umożliwiły z jednej strony skuteczną kontrolę nad wydanymi środkami rozsadzającymi, z drugiej zaś strony zapewniły utrzymywanie tych materjałów w ustawicznej ewidencji. Ta myśl przewodnia tkwi w tych przepisach rozporządzenia, które odnoszą się do ksiązek i kart nabywczych (Bezugsbücher, Bezugs-scheine) i do rejestrów sprzedaży (Vormerke), które mają utrzymywać osoby trudniące się wytwarzaniem względnie sprzedażą środków rozsadzających. Wspomniane przepisy dadzą się streścić w tem zdaniu, że haźdlarze a względnie producenci środków rozsadzających mogą materjały te sprzedawać tylko na podstawie ksiązek lub kart nabywczych, tudzież listów bezpieczeństwa (Geleitscheine), nie mniej, że obowiązani są oni każdorazową sprzedaż uwidocznnić w dotyczącym rejestrze. Z tego powodu usunięto w powołanem na wstępie rozporządzeniu minist. przepis §. 99. rozp. z d. 2. lipca 1877 pozwalający na wydawanie środków rozsadzających bez osobnego pozwolenia, a natomiast wprowadzono dla wszystkich nabywców wewnątrz kraju, wykazy nabycia (Bezugsausweise), a dla trudniących się przywozem, wywozem i przewozem tych materjałów, karty bezpieczeństwa (Geleitscheine) przychem miano na oku wszelkie możliwe ułatwienia, o ile one dały się pogodzić z względami o publiczne bezpieczeństwo. To też uznał J. E. pan Minister za konieczne zarządzić powołanem rozp jak najdalej sięgające środki bez-

Co do wyznania dostawionych w r. 1882 było :

Rz. katolików: mężczyzn, w Wiśniczu 89·47%, we Lwowie 23 49%, ogółem 88 87%; kobiet, we Lwowie 55·64%, ogółem 91·05%.

Gr. katol. mężczyzn, w Wiśniczu 2·11%, we Lwowie 45·40%, ogółem 3·40%, kobiet, we Lwowie 31 45%, ogółem 5·24%.

Prawosławnych: mężczyzn, w Wiśniczu, —, we Lwowie 14·25%, ogółem 2·53%; kobiet, we Lwowie 4·83%, ogółem 1·00%.

Ewangelików: mężczyzn, w Wiśniczu — we Lwowie 0·80%, ogółem 1·75%; kobiet, we Lwowie 0·80%, ogółem 0·83%.

Żydów: mężczyzn, w Wiśniczu 8·42%, we Lwowie 15·86%, ogół. 3·37%; kobiet, we Lwowie 7·26%, ogół. 1·88%.

Innych wyznań: mężczyzn, we Lwowie 0·20%, ogółem 0 88%.

Co do stanu i urodzenia dostawionych w r. 1882 było:

Ślubnego urodzenia: mężczyzn, w Wiśniczu 87·37%, we Lwowie 99·40%, ogółem 88·91%; kobiet, we Lwowie 88·77%, ogółem 81·22%.

Nieślubnego urodzenia: mężczyzn, w Wiśniczu 12·63%, we Lwowie 0·60%, ogółem 11·09%; kobiet, we Lwowie 11·30%, ogółem 18·78%.

Stanu wolnego: mężczyzn, w Wiśniczu 44·21%, we Lwowie 48·59%, ogółem 31·97%; kobiet, we Lwowie 37·90%, ogółem 33·04%.

Żonatych lub owdowiałych: mężczyzn, w Wiśniczu 44·21%, we Lwowie 48·59%, ogółem 31·97%, kobiet, we Lwowie 37·90%, ogółem 33·04%.

Rodziców ślubnych dzieci: mężczyzn, w Wiśniczu 33·68%, we Lwowie 31 33%, ogółem 21·41%; kobiet, we Lwowie 27·41%, ogółem 22·00%.

Co do wychowania i wykształ-

cenia dostawionych w r. 1882 było: Bez nauki: mężczyzn, w Wiśniczu 48·42%, we Lwowie 87·95%, ogółem 34 06%; kobiet, we Lwowie 87·90%, ogółem 47·41%.

Umiało tylko czytać: mężczyzn, w Wiśniczu 22·10%, we Lwowie 0·80%, ogółem 8·84%; kobiet, we Lwowie 7·25%, ogółem 8 13%

Czytać i pisać: mężczyzn, w Wiśniczu 27·37%, we Lwowie 10·04%, ogółem 53·83%, kobiet, we Lwowie 4·84%, ogółem 44·46%.

Posiadało wyższe wykształcenie: mężczyzn, w Wiśniczu 2 11%, we Lwowie 1 41%, ogółem 3·27%; kobiet - .

Do 14 roku życia otrzymało wychowanie u rodziców: mężczyzn, w Wiśniczu 87·37%, we Lwowie 98·39%, ogółem 82·10%, kobiet, we Lwowie 58·87%, ogółem 69·58%.

Po za domem rodzicielskim: mężczyzn, w Wiśniczu 12·63%, we Lwowie

pieczeństwa, tak co do transportu ładem środków rozsadzających, jakoteż co do nabycia tych środków i obchodzenia się z nimi, które to środki bezpieczeństwa znalazły wyraz w postanowieniach §§. 99. 100. 105.

Zalecając Starostwu w poszczególnych wypadkach ściśle przestrzeganie postanowień tego rozporządzenia, wzywam zarazem wskutek rektyptu J.E. pana Ministra spraw wewn. z d. 22. września 1883 l. 13271, aby w razie wniesienia prośby o pozwolenie wytworzenia na próbę środków rozsadzających, celem orzeczenia ich dopuszczalności — dalej w razie podania o zbadanie i wypróbowanie takich środków, które do kategorii materiałów rozsadzających zaliczone nie zostały, przed merytorycznym rozstrzygnięciem zażądało w ramach wątpliwych opinii znawców technicznych, ewentualnie zasięgnęło wskazówek u przełożonej Władzy. Zarazem polecił pan Minister powyższym reskryptem wezwać władze polityczne, które w toku instancji powołane są do orzekania po myśli końcowego ustępu §. 44. co do dopuszczalności lokalów, w których sprzedaż środków rozsadzających będzie się odbywała, aby w tej mierze kierowały się tą zasadą, iż przy wyborze uwzględniać należy lokale, dające rękojmię najmniejszego niebezpieczeństwa, a w razie wybuchu zlokalizowania szkody. Stosownie do wyrażonej w zacytowanym reskrypcie intencji polecam Panu, abyś przy sposobności podróży służbowych, przeglądał rejestra sprzedaży (Vormerkbücher) sprzedających względnie wytwarzających środki rozsadzające, tudzież zapiski, o których §. 115 wspomina, takowe widymował i na podstawie zebranych spostrzeżeń zarządził co należy. O przedsięwziętych rewizjach i o ich wyniku przedkładać będziesz pan ck. Namiestnictwu z końcem każdego roku perjodyczne sprawozdania

Przesyłając w załączeniu j. formularz do ksiąg nabywczych (Bezugsbücher) które w językach krajowych sporządzać należy, zwracam zarazem uwagę, że data udzielonego przez Władzę zezwolenia do nabywania środków rozsadzających winna być nie tylko na stronicach tytułowych tych ksiąg uwidocznioną, lecz przed wydaniem ich stronom także i we wszyst-

kich jukstach, które noszą napis „dostawa“ wpisaną, a oprócz tego celem uwierzytelnienia w miejscu w formularzu oznaczonym pieczęcią urzędową przestemplowaną. Co się tyczy ksiąg nabywczych, wydanych po myśli ustępu 8. §. 99 na pewien ograniczony przeciąg czasu, to termin ten ma być uwidoczniony tak na karcie tytułowej, jak i na jukstach dostawy — na tych ostatnich bezpośrednio po dacie udzielonego pozwolenia.

Okólnik c. k. Namiestnictwa z d. 12 maja 1884 l. 18446.

Reskryptem z dnia 15. marca 1884 r. l. 3.638 przepisało c. k. Ministerstwo spraw wewn. formularz na karty poboru środków rozsadzających wedle rozp. minist. z d. 22. września 1883 l. 156. Dz. u. p., który udziela się do właściwego zarządzenia.

O kompetencji Władz politycznych względnie górniczych przy zakładaniu magazynów do przechowania środków rozsadzających używanych w górnictwie

Okólnik c. k. Namiestnictwa z dnia 20. sierpnia 1884 l. 48369.

Z powodu podniesionego pytania co do kompetencji Władz politycznych względnie górniczych przy zakładaniu magazynów do przechowywania środków rozsadzających używanych w górnictwie, oznajmiło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa reskryptem z 18 lipca 1884 l. 11274, że za rządzenie i kierownictwo komisyjnych dochodzeń na miejscu przy zakładaniu podobnych magazynów lub składów, bez różnicy, czy mają być one urządzone nad czy pod powierzchnią ziemi, należy zawsze do kompetencji Władz politycznych, które jednak obowiązane są przedsiębrać pomienione czynności urzędowe w porozumieniu względnie z współdziałaniem Władz górniczych i że tylko w tych wypadkach, gdzie nie rozchodzi się o magazyny na materiały rozsadzające, lecz o miejsce dla przechowania ilości nie przewyższającej 3. kilogramy na potrzebę bieżącego dnia, w bezpośrednim pobliżu miejsca roboty

w kopalni, w myśl §. 107 rozporządzenia minist. o środkach rozsadzających z 2. lipca 1877 Dz. u. p. l. 68, należą odnośne czynności urzędowe do kompetencji Władz górniczych.

O tem zawiadamia się c. k. Starostwo z mocy powołanego reskryptu ministerjalnego z oznajmieniem, że władze górnicze bezpośrednio ze strony wysokiego c. k. Ministerstwa rolnictwa otrzymały podobne pouczenie.

STOWARZYSZENIA.

Walne Zgromadzenie Towarzystwa oszczędności i kredytu urzędników i służby kolei Karola Ludwika,

odbyło się we Lwowie dnia 29. Marca 1885 r., pod przewodnictwem prezesa Towarzystwa p. Franciszka Gostkowskiego.

Na wniosek p. Dubieńskiego uwolniono sekretarza Rady p. Motylewskiego od czytania protokołu z ostatniego walnego zgromadzenia, który bez dyskusji przyjęto.

Z porządku dziennego odczytał sekretarz p. Motylewski Sprawozdanie z czynności Rady nadzorczej za rok 1884, z którego wyjmujemy co następuje:

Największą część posiedzeń Rady nadzorczej zajęło uchwalenie zaliczek, które na podstawie statutu w zakresie Rady nadzorczej należą.

Podaną takich wpłynęło 274, z tej liczby uwzględniono 252, a nieuwzględniono 22. Procent odmówionych zaliczek wynosił więc, w stosunku do ogółu zaliczek około 8 od sta.

Bilanse miesięczne i roczne trutynowała Rada nadzorcza zawsze we właściwym czasie, czerpiąc z tych podręczników materiały w pierwszej linii dla ulżenia członkom w Towarzystwie zaliczki zaciągającym. I rzeczywiście przyszła Rada nadzorcza do przekonania, że procent od zaliczek może być bez narażenia Towarz. na kolizję obniżonym z 7 na 6 $\frac{1}{2}$ od sta, i taką też ustanowiła na wniosek Dyrekcji na rok bieżący stopę procentową od zaliczek, nie zmieniając równocześnie stopy procentowej 6

1·61 $\frac{0}{100}$, ogółem 17·90 $\frac{0}{100}$; kobiet, we Lwowie 41·12 $\frac{0}{100}$, ogółem 30·42 $\frac{0}{100}$.

Co do powodu zasądzenia do stawionych w r. 1882 popełniło zbrodnię: Przeciw państwu: mężczyzn w Wiśniczu 1·05 $\frac{0}{100}$, we Lwowie 0·20 $\frac{0}{100}$, ogółem 7·72 $\frac{0}{100}$; kobiet we Lwowie 2·42 $\frac{0}{100}$, ogółem 3·81 $\frac{0}{100}$.

Przeciw bezpieczeństwu ciała i życia: mężczyzn, w Wiśniczu 23·16 $\frac{0}{100}$, we Lwowie 14·66 $\frac{0}{100}$, ogółem 18·23 $\frac{0}{100}$; kobiet we Lwowie 41·93 $\frac{0}{100}$, ogółem 23·39.

Przeciw własności: mężczyzn, w Wiśniczu 75·79 $\frac{0}{100}$, we Lwowie 81·73 $\frac{0}{100}$, ogółem 67·26 $\frac{0}{100}$; kobiet, we Lwowie 53·22 $\frac{0}{100}$, ogółem 70·12 $\frac{0}{100}$.

Przeciw obyczajności: mężczyzn, w Wiśniczu —, we Lwowie 1·81 $\frac{0}{100}$, ogółem 4·78 $\frac{0}{100}$; kobiet, we Lwowie —, ogółem 0·25 $\frac{0}{100}$.

W inny sposób: mężczyzn, w Wiśniczu —, we Lwowie 1·60 $\frac{0}{100}$, ogółem

2·01 $\frac{0}{100}$; kobiet, we Lwowie 2·42 $\frac{0}{100}$, ogółem 2·43 $\frac{0}{100}$.

Sprawozdanie podnosi, że w porównaniu z r. 1881 zmniejszyły się w r. 1882 przestępstwa przeciw własności ogółem: u mężczyzn o 9·23 $\frac{0}{100}$, u kobiet o 6·05 $\frac{0}{100}$ — w czem upatruje również dowód wzmaganie się dobrobytu ludności.

Przeszłość dostawionych w r. 1882 objawia się następująco:

Nigdy przedtem nie karanych było: mężczyzn, w Wiśniczu 35·79 $\frac{0}{100}$, we Lwowie 28·11 $\frac{0}{100}$, ogół. 23·64 $\frac{0}{100}$; kobiet, we Lwowie 49·19 $\frac{0}{100}$, ogółem 36·01 $\frac{0}{100}$.

Karanych poprzednio za przekroczenie: mężczyzn, w Wiśniczu 16·84 $\frac{0}{100}$, we Lwowie 8·43 $\frac{0}{100}$, ogół. 19·92 $\frac{0}{100}$; kobiet, we Lwowie 11·29 $\frac{0}{100}$, ogółem 13·81 $\frac{0}{100}$.

Karanych poprzednio za zbrodnię lub występki: mężczyzn, w Wiśniczu 47·37 $\frac{0}{100}$, we Lwowie 62·65 $\frac{0}{100}$, ogółem 56·15 $\frac{0}{100}$; kobiet, we Lwowie 39·51 $\frac{0}{100}$, ogółem 49·96 $\frac{0}{100}$.

Ułaskawionych poprzednio i na nowo karanych: mężczyzn, w Wiśniczu —, we Lwowie 0·81 $\frac{0}{100}$, ogółem 0·29 $\frac{0}{100}$; kobiet we Lwowie —, ogółem 0·22 $\frac{0}{100}$, Recydywistów było ogółem we wszystkich zakładach karnych:

w r. 1881 mężczyzn 2·630, kobiet 455, w r. 1882 „ 2·487, „ 369.

Z dostawionych w r. 1882 a poprzednio niekaranych było w porównaniu z r. 1881 ogółem: mężczyzn więcej o 2·50 $\frac{0}{100}$, kobiet więcej o 4·68 $\frac{0}{100}$.

Co bliższych stosunków recydywistów dostawionych w r. 1882, to przy pierwszym skazaniu za zbrodnię liczyło:

14—16 lat: mężczyzn, w Wiśniczu 2·63 $\frac{0}{100}$, we Lwowie 4·75 $\frac{0}{100}$, ogółem 4·94 $\frac{0}{100}$; kobiet we Lwowie 6·12 $\frac{0}{100}$, ogół. 6·78 $\frac{0}{100}$;

16—20 lat: mężczyzn, w Wiśniczu 34·21 $\frac{0}{100}$, we Lwowie 27·21 $\frac{0}{100}$, ogółem 27·33 $\frac{0}{100}$; kobiet we Lwowie 18·36 $\frac{0}{100}$, ogółem 25·66 $\frac{0}{100}$.

od sta od wkładek oszczędności. Z rezultatów obrotu kapitału z ćwierćrocza ostatniego powzięła Rada nadzorcza przekonanie, że powyższe stopy procentowe dadzą się utrzymać, jeżeli nadzwyczajne okoliczności nie pociągną za sobą obniżenia przewidywanych dochodów.

Delegaci stowarzyszenia szkontrowali kasę Towarzystwa siedm razy, zaś depozyta jeden raz. Rezultat tej kontroli, przy której równocześnie i księgi Towarzystwa poddawano rewizji, był zawsze jak najlepiej świadczący o sumiennem wypełnianiu obowiązków Dyrekcji stowarzyszenia.

Oprócz powyższych czynności przeprowadziła Rada nadzorcza za pomocą osobnych komisji, wydelegowanych ze swego grona, ułożenie statutu fundacji stypendyjnej stowarzyszenia, na podstawie uchwał ostatniego walnego zgromadzenia i rozdała stypendjum jednemu uczniowi szkoły ludowej kolei Karola Ludwika, jakoteż poleciła osobnej komisji ścisłą rewizję statutu stowarzyszenia.

Komisja statutowa przedstawiła Radzie nadzorczej dotyczące wnioski. Ze względu, że zaproponowane zmiany statutu nie zostały uznane za nagłe, Rada nadzorcza postanowiła przyjąć do wiadomości elaborat komisji statutowej, jako materiał, którego zużytkowanie nastąpi przy sposobności, gdyby się okazała potrzeba nieodzowna do zmiany kardynalnych postanowień statutu.

Ogólna liczba posiedzeń Rady nadzorczej wynosiła 26, wypada więc na każde 14 dni jedno posiedzenie.

Ogólna liczba załatwionych spraw wynosi 384, przypada więc na jedno posiedzenie spraw 15.

Podać o zaliczki wpłynęło w ogólności 274, zaś o zapomogi 31, z których ostatnie zostały załatwione zapomocą funduszu dyspozycyjnego, jakie ostatnie walne zgromadzenie Radzie nadzorczej ku temu celowi przeznaczyło.

Nareszcie powzięła Rada nadzorcza 79 uchwał różnej treści.

Poczem dyrektor p. Józef Lux odczytał Sprawozdanie Dyrekcji z czynności za rok 1885, z którego następujące podajemy daty.

Jako sprawozdanie z czynności naszych za rok 1884 pozwalamy sobie przedłożyć ra-

chunki z roku 1884, które panowie zresztą w rękach swych mają;

Bilans za r. 1884. Stan czynny: zaliczki niespłacone 202.496 zł. 64 ct., wartość inwentarza 118 zł. 5 ct., zaliczki na płace funkcjonariuszów 1.062 zł., stan kasy z końcem roku 738 zł. 92 ct.; razem 204.415 zł. 61 ct. Stan bierny: fundusz rezerwowy 3.940 zł. 70 ct., udziały 59.129 zł. 30 ct., wkładki oszczędności 124.823 zł. 72 ct., odsetki od wkładek oszczędności 6.981 zł. 89 ct., przeniesiono z 1883 roku 58 zł. 47 ct., saldo w banku kredytowym 3.090 zł. 53 ct., czysty zysk 6.391 zł. 53 ct.; razem 204.415 zł. 61 ct.

Rachunek udziałów. Deklarowano 6184 udziałów w kwocie 61.840 zł., wpłacono 5913 udziałów w kwocie 59.129 zł. 30 ct., wypowiedziano 722 udziałów w kwocie 7.220 zł. 30 ct.

Wkładki oszczędności. Przychód: z końcem roku 1883 pozostało 197.286 zł. 59 ct., fundusz stypendyjny z końcem 1883 roku 848 zł. 97 ct., w ciągu roku 1884 wniesiono 56.167 zł. 43 ct.; razem 164.302 zł. 99 ct. Rozchód: w ciągu roku 1884 wyjęto 39.479 zł. 27 ct., pozostaje z końcem 1884 roku 124.823 zł. 72 ct.; razem 164.302 zł. 99 ct.

Zaliczki. Przychód: spłacono w 1884 roku 164.462 zł. 1 ct., pozostaje do spłacenia przy końcu roku 202.496 zł. 64 ct.; razem 366.957 zł. 65 ct. Rozchód: z końcem roku 1883 pozostało 165.525 zł. 83 ct., w roku 1884 udzieleno 201.432 zł. 82 ct.; razem 366.958 zł. 65 ct.

Fundusz rezerwowy. Pozostało z dniem 31. Grudnia 1883 roku 3.378 zł. 92 ct., 10% czystego zysku za 1883 rok 381 zł. 78 ct., wpisowe w 1884 roku 180 zł. Stan z końcem 1884 roku 3.940 zł. 70 ct.

Fundusz stypendyjny wynosił z końcem 1884 roku 1000 zł., odsetki za 1884 rok 58 zł. 20 ct.; razem 1.058 zł. 20 ct.

Obrót kasowy za rok 1884. Przychód, stan kasy 1. Stycznia 1884 roku 2.931 zł. 13 ct., wpłaty 319.851 zł. 76 ct.; razem 322.782 zł. 89 ct. Rozchód: wypłacono 322.043 zł. 97 ct., stan kasy z końcem 1884 roku 738 zł. 92 ct.; razem 322.782 zł. 89 ct.

Ilość członków. Pozostało z końcem 1883

roku 1024, przybyło w 1884 roku 90; razem 1114. Ubyło w 1884 roku 42; zostaje 1072.

Ze sprawozdania tego cyfrowego widocznem jest, że rozwój Towarzystwa jest ciągły i stały. W porównaniu z bilansem za rok 1883 wzrosły: wkładki oszczędności o 17.537 zł. 13 ct., udziały o 11 777 zł. 53 ct., zaliczki o 36.970 zł. 81 ct., kwota pobranych odsetek o 2.774 zł. 24 ct., liczba członków zaś pomimo znacniejszego ubytku w skutek przystąpienia do kolei państwowych o 48. Rozwój ten tak znaczący i tak widoczny był powodem, iż Dyrekcja była w możności zaproponować Radzie nadzorczej do uchwały zniżenie stopy procentowej od zaliczek na rok 1885, a dotychczasowy wynik tej zmiany uprawnia nas do nadziei, że skoro fundusz rezerwowy dojdzie do przepisanej statutem wysokości, co prawdopodobnie już z końcem tego roku nastąpi, to będzie można pomyśleć o dalszem obniżeniu. (C. d. n.)

Wiadomości literackie

Ortslexicon von Oesterreich mit Benützung der neuesten amtlichen Quellen bearbeitet zum Gebrauche für Advocaten, Notare, Beamte, Kaufleute etc. Redigirt von Carl Hübner u. Josef Edl. v. Kendler. Mit einer Beilage: Ubersichtskarte der gerichtlichen Organisation von Oesterreich, Bosnien und der Herzegowina. Nach amtlichem Materiale zusammengestellt von Carl Hübner. — Wien 1885. — M. Perles.

Pod tym tytułem, nakładem znanej z swej ruchliwości firmy księgarskiej M. Perlesa, świeżo wyszła skromna na oko książka, której treść w praktyce bardzo pożądaną się okaże. Jest to podwójny skoro widz; jeden obejmuje wszystkie miejscowości (gminy), mianowicie miasta, miasteczka i wsie w Austrii, w porządku abecedowym, wskazując kraj i sąd powiatowy, w którego okręgu miejscowość leży. Drugi podaje znów w porządku abecedowym wszystkie sądy powiatowe w Austrii, wskazując tak odnośne trybunały I. i II. instancji, jak też odnośne staro-

20 — 30 lat: mężczyzn, w Wiśniczu 44·74%, we Lwowie 45·25%, ogółem 46·23%; kobiet, we Lwowie 36·73%; ogółem 39·74%.

30 — 40 lat: mężczyzn, w Wiśniczu 15·79%, we Lwowie 17·72%, ogółem 15·34%; kobiet, we Lwowie 34·69%, ogółem 21·30%.

40 — 50 lat: mężczyzn, w Wiśniczu —, we Lwowie 4·43%, ogółem 4·70%; kobiet, we Lwowie 4·08%, ogółem 5·45%.

50 — 60 lat: mężczyzn, w Wiśniczu 2·63%, we Lwowie 0·64%, ogółem 1·29%; kobiet, we Lwowie —, ogółem 1·07%;

nad 60 lat: Wiśnicz, Lwów —, ogółem: mężczyzn 0·17%, kobiet —.

W porównaniu z r. 1881 wynosiła liczba dostawionych w r. 1882 recydywistów w wieku niżej 20 lat ogółem więcej: mężczyzn o 0·74%, kobiet o 6·41%; w wieku od 20 — 30 lat wię-

kszyła się liczba recydywistów kobiet o 9·84% i w ogóle w tym wieku, w niektórych zakładach karnych jak w Lublinie, Pilźnie i Gradisce wynosiła więcej, jak połowę dostawionych tamże recydywistów.

Z dostawionych w r. 1882 recydywistów liczyło w czasie ostatniego skazania:

14 — 16 lat: mężczyzn, w Wiśniczu —, we Lwowie 0·95%, ogółem 0·52%; kobiet —, ogółem 0·64%.

16 — 20 lat. mężczyzn, w Wiśniczu 7·90%, we Lwowie 3·48%, ogółem 6·06%; kobiet, we Lwowie 8·16%, ogółem 5·37%;

20 — 30 lat: mężczyzn, w Wiśniczu 36·84%, we Lwowie 34·81%, ogółem 35·30%; kobiet, we Lwowie 32·65%, ogółem 30·03%;

30 — 40 lat: mężczyzn, w Wiśniczu 31·58%, we Lwowie 33·54%, ogó-

łem 30·74%; kobiet, we Lwowie 28·57%, ogółem 29·94%.

40 — 50 lat: mężczyzn, w Wiśniczu 18·24%, we Lwowie 19·31%, ogółem 17·86%; kobiet, we Lwowie 14·28%, ogółem 21·66%;

50 — 60 lat: mężczyzn, w Wiśniczu 5·26%, we Lwowie 7·28%, ogółem 6·97%; kobiet, we Lwowie 14·28%, ogółem 9·50%;

nad 60 lat: mężczyzn, w Wiśniczu —, we Lwowie 0·63%, ogółem 3·15%; kobiet, we Lwowie 2·04%, ogółem 2·86%.

W porównaniu z r. 1881 było w r. 1882 skazańców mężczyzn niżej lat 20 — mniej o 1·30%. Tak samo, jak w r. 1881 było najwięcej skazańców w latach 20 — 40, a mianowicie: mężczyzn 65·44%, kobiet 59·97%.

J. T. (Dok. n.)

stwo powiatowe. W ten sposób z łatwością powziąć można, do którego sądu pow., starostwa, Trybunału I. i II. inst. odnośna miejscowość należy. Szkoda tylko że nie znajdujemy tam także podanych odnośnych urzędów pocztowych, tudzież parafialnych, których zamieszczenie dla użytku praktycznego nader byłoby pożądanem, na co też zwracamy uwagę wydawców, gdyby przystąpić mieli do nowego wydania tej książki. Jednakże i to, co ta książka zawiera czyni ją bardzo cennym nabytkiem, gdy dotychczasowe podobne skorowidzy, mianowicie u nas w kraju, są po większej części przestarzałe i nie uwzględniają nowszych zmian w podziale terytorjalnym, skorowidz zaś obejmujący gminy całej Austrii dotąd podobno wcale nie istnieje. Niewątpliwym też, że pojawienie się tej książki będzie bardzo pożądanem dla każdego bióra publicznego, dla urzędników wszelkiego rodzaju, adwokatów i notariuszy, instytucyj bankowych i kredytowych i t. p. Wymienionej jako dodatek do tej książki mapy pogładowej organizacji sądowej w Austrii, Bośni i Hercegowinie nie mamy dotąd pod ręką, nie możemy tedy jeszcze ocenić jej użyteczności.

Skorowidz sam odznacza się i dogodnym formatem (takim jak znany Zbiór Dra Gellera ustaw administrac.) i ścisłym a wyraźnym drukiem i w ogóle zaletami zwykłymi znanych wydawnictw tej firmy nakładowej. — Cena skorowidza, bez mapy, wynosi 1 złr. 80 ct.

Dr. Leo Geller. Oest. Gesetze erlaut. aus der Rechtsprechung. Einzelausgaben. Heft 9. Nachtrags- u. Ausführungsverordnungen zur Gewerbe-Ordnung. [Supplement zu: Oest. Gewerbe-Vorschriften. V. verbess. Aufl.]. — Wien 1885. M. Perles

Książeczka ta jest uzupełnieniem ostatniego (5go) wydania przepisów przemysłowych tegoż Autora i obejmuje wydane w najświeższym czasie rozporządzenia wykonawcze do ustawy robotniczej (z 8 marca 1885. r. N. 22. dz. pr. p.) zmieniającej i uzupełniającej rozdział VI. ustawy przemysłowej; mianowicie rozporządzenie o przerwach w robocie, o pracy niedzielnej, pracy nocnej, o czasie pracy, o wieku robotników; prócz tych zaś rozp. min. o prowadzeniu przemysłu zastawniczego. — Dla posiadaczy 5go wydania ust. przem. Gellera, dodatek ten jest niezbędnym.

J. A. Hibl. Wybór ustaw i rozp. państw. i kraj. T. V. Ustawy robotnicze. Najnowsze zmiany i uzupełnienia ustawy przemysłowej wraz z motywami i aktami ustawodawczymi, rezolucjami Izby pos. i t. d. Lwów 1885. — Nakładem księgarni J. Milikowskiego (P. Starzyka).

Nowy ten tomik omawianego już kilka krotnie w piśmie naszym wydawnictwa służyć ma jako uzupełnienie T. II. obejmującego ustawę przemysłową. Znajdujemy tutaj przedewszystkiem ustawę z 8. marca 1885. N. 22 dz. pr. p. zmieniającą i uzupełniającą rozdział VI. ust. przem. (o pomocnikach przemysłowych — czyli ustawę robotniczą), a nadto ważniejsze ustawy i rozp. wydane do ust. przem. po wyjściu 2. wyd. tomu II. czyli

po dniu 1. lipca 1884, jednak także nie które przepisy dawniejsze, poprzednio pominięte.

Z przyjemnością zaznaczamy, że Szan. Autor przeto pod wielu względami (choć nie pod każdym) uzupełnił braki, jakie wytknęliśmy w recenzji w n. 21 (str. 198) „Urz. i Prawn.“ z r. 1884, i zarazem przyjmujemy skierowane w wstępnym słowie do nas w odpowiedzi na recenzję oświadczenie Sz. Autora: „że jeszcze całego materiału ustawodawstwa przemysłowego nie wyczerpał i ma nadzieję, iż wkrótce będzie mógł przygotować trzecie wydanie ustawy przemysłowej już zupełnie kompletne i jednolite“.

Byłoby to bardzo pożądanem — chociaż wiemy dobrze, iż będzie bardzo trudnem. Ustawodawstwo przemysłowe uchwalonemi dotąd zmianami nie jest jeszcze wcale zakończone, a pominiawszy wydane znów niedawno, już po wyjściu powyższej pracy, mnogie rozporządzenia wykonawcze do ustawy robotniczej, wiadomo, jak mnogie prace czekają Radę państwa w tym dziale, o których trudno wiedzieć, kiedy będą wykonane. Wobec tego na razie pożądanem jest, uzupełniać to, co dotąd zbiór powyższy mieści, dalszym materiałem, jaki ciągle przyrasta, w miarę jak takowy dojrzeje, a przytem wypełniać także braki dawniejsze w sposób w tym tomiku zachowany, — który też w obec tego witamy z przyjemnością i w obec zalet, jakie już poprzednio przyznaliśmy, jako pożądanę bardzo wydawnictwo Czytelnikom naszym zalecamy. Cena tego tomiku wynosi 60 ct.

J. Sz. Cz.

WIADOMOŚCI POTOCZNE.

Przepisy dla kąpiących się. Z praktycznych rad, zamieszczonych w „Kurjerze Warszawskim“ przytaczamy następujące uwagi: Nadchodzi sezon kąpeli rzecznych, stawowych i t. p. Jakkolwiek kąpeli w zimnej wodzie jest nadzwyczaj zdrową dla organizmu, widzimy jednak, ile z tego źródła rozwija się chorób, kończących się niekiedy wypadkami śmiertelnymi. Hydroterapia wskazuje na ostrożności, jakie należy zachować przy zimnych kąpielach, a ponieważ jest dużo osób, które jakoby zdają się o nich nie wiedzieć. powtarzamy je tutaj szczegółowo punkt po punkcie: 1) unikać kąpeli przy najmniejszej niedyspozycji, zwłaszcza jeżeli tej towarzyszy gorączka; 2) nie kąpać się wcześniej jak po dwóch lub trzech godzinach od przyjęcia ostatniego posiłku; 3) zapoczenie nie przeszkadza, ale oddech powinien być zupełnie spokojny; 4) nie wchodzić do wody powoli, lecz przeciwnie zanurzyć się odrazu, ażeby uczucie zimna zostało odczute odrazu całym ciałem; 5) nie pozostawać w wodzie bezczynnym, lecz przeciwnie starać się przyspieszyć reakcję ciała ruchami ciała: pływaniem lub rozcieraniem członków; 6) nie zostawać w wodzie godzinami, lecz uciekać z niej w tej chwili, skoro tylko ogarnia nas zmęczenie od ruchów i zimno od wody; febryczne szczykanie zębami, wątpliwym, żeby sprawiało komu rozkosz, a następstwa może mieć bardzo smutne; 7) wytrzeć ciało do sucha, aż do zaczerwienienia skóry, w celu ułatwienia odwrotnej cyrkulacji krwi do skóry i organów położonych na ze-

wnątrz; 8) nie siedzieć, nie marudzić, lecz ubierać się prędko; 9) napić się szklanek zimnej wody, iść na spacer, chodząc dopóty, dopóki się nie dozna uczucia ciepła; 10) osoby krwiste, przed wejściem do wody powinny zmazać głowę i piersi w okolicy serca. Zachowując te warunki, można rozpocząć kąpiel bardzo wcześnie — i kąpać się choćby do późnej jesieni, a nagrodą tego będzie doskonały apetyt, czerstwość ciała i umysłu.

Z Drezna piszą do „Kurjera Warszawskiego“, że nabywca willi Kraszewskiego, baron von Oppen, ma zamiar kilka pamiątkowych sprzętów znakomitego pisarza, odstąpić zbiorom w Krakowie i we Lwowie. Trochę drobniaków, cennych jako wspomnienie dla prywatnych osób, ma być wystawione na licytację, celem obrócenia funduszu, tą drogą osiągniętego, na rzecz ubogich Polaków mieszkających w Saksonii.

Uroczyste odsłonięcie pomnika Linneusza odbyło się w tych dniach w Sztokholmie. Wielki badacz przyrody wyobrażony jest w postawie stojącej, jako starzec, przybrany w wielki fałdzisty płaszcz, z książką w jednej, a kwiatem w drugiej ręce. Cokół granitowego piedestału zdobią cztery figury alegoryczne, przedstawiające botanikę, medycynę, zoologję i mineralogję. Pomnik stoi w pięknym miejskim ogrodzie.

Samobójstwo jaskółki. W bośnijskiej wiosce Razance, w okręgu Zara zdarzył się, według doniesienia „Sriemski Hrvat“, niezwykle wypadek. W ubiegłej jesieni pozostała w wiosce jaskółka i przetrzymała w domu wieśniaka, Jovic, robiąc od czasu do czasu, przy pięknej pogodzie, wycieczki w okolice. Nadeszła wiosna, a z nią przyfrunęły stada jaskółek, niektóre z nich pospieszyły odwiedzić w zimowej kwaterze pozostawioną siostrę. Rozpoczął się głód, ożywiony świegot — i nagle słuchająca z wielkiem zajęciem przybyłych sióstr swoich jaskółka, która przetrzymała, chwyciła się pazurkami za gardziółko i padła nieżywa. Wypadek powyższy podajemy na wiarę dziennika bośnijskiego; o ile jest prawdziwy, może być wskazówką dla badaczy przyrody.

Szczupak liczący lat 267. Cesarz Fryderyk I. wybudował koło Kaiserslautern zamek wówczas od miasta odosobniony. Przy zamku był wielki staw, dziś wysuszony, „Kaiserswog“. Do stawu tego wpuścił był Fryderyk II. według podania kilku pisarzy, w r. 1230 własnoręcznie szczupaka z złotą rozciągalną w miarę wzrostu obrączką, na której był następujący napis w języku greckim: „Z pomiędzy ryb jestem pierwszą, która została rękami cesarza Fryderyka II. do tego stawu wpuszczoną, dnia 5 października 1230“. Szczupak ten został podczas panowania elektora Filipa w r. 1497 złowiony i do Heidelbergu przewieziony. Miał on wówczas być na 19 stóp stóp długim i ważyć 350 funtów. Na pamiątkę tego ciekawego doświadczenia o wieku szczupaka, kazał go elektor w naturalnej wielkości odmalować i zachował obraz w miejscowym zamku, położywszy pod nim taki napis: „To jest wielkość szczupaka, którego cesarz Fryderyk, tegoż imienia Drugi, własną ręką do stawu w Lautern wpuścił i takim pierścieniem zaznaczył r. 1230; przyniesiono go do Heidelbergu 6 listopada 1497 po 267 letnim pobycie tamże“.

Oby nasze szczupaki chociaż trzecią część takiej długości osiągać potrafiły!

WIADOMOŚCI URZĘDOWE.

(Z urzęd. „Gaz. lw.” po dzień 20. czerwca 1885 r.)

Opróżnione posady: Ekspedjenta przy urzędzie poczt. w Czerlanach w pow. Gródeczkim, podania do Dyrekcji poczt i telegraf. we Lwowie do 1 lipca r. b. (127). — Ekspedjenta poczt przy urzędzie poczt. w Dziewinie w pow. bocheńskim, podania do Dyrekcji poczt i telegraf. we Lwowie do 4. lipca r. b. (136). — Prowadzącego księgi grunt. przy sądzie obw. w Złoczowie i adjunkta kancelaryjnego przy sądzie obw. w Samborze, podania, co do pierwszego do Prezydium sądu obw. w Złoczowie, co do drugiego do Prezydium sądu obw. w Samborze do 10 lipca r. b. (138).

Mianowania: Sędziami pow.: Julian Plutyński adjunkt sądu pow. w Krakowcu z przeznaczeniem służbowym w Mościskach, dla Brzozowa; Tytus Zajęczkowski adjunkt sądu pow. w Tyśmienicy, dla Budzanowa i Leon Szechowicz adjunkt sądu pow. w Tarnopolu, dla Oleska. — Kancelistami sądów kologiel, kanceliści sądów pow.: Paweł Macukiewicz w Nizankowicach i Rudolf Dörfler dla prowadzenia ksiąg grunt. w Lisku, obaj dla Lwowa, Jan Lityński dla prowadzenia ksiąg grunt. w Rudkach dla Brzeżan i Emil Wolański w Budzanowie dla Tarnopola. — Kancelistami sądów pow.: Zenon Koczorowski dla Skalatu, Stanisław Wałkiewicz dla Nizankowic, Bazyl Karpiak dla Śniatyna, Maciej Siemczak dla Liska, Erazm Topolnicki dla Husiatyna, Antoni Sajewicz dla Mostów, Bolesław Löffler dla Oleska, tudzież systemiz. dyetarjusze tabuli kraj. we Lwowie, Feliks Leszczyński dla Kozowy, Jan Rydza dla Budzanowa i Józef Schilowski dla Załoziec. — Kancelistami sądów pow. dla prowadzenia ksiąg grunt. kanceliści sądów pow. Juliusz Fimarz w Kozowie dla Lubaczowa, Edward Czajkowski w Sołotwinie dla Podhajec, Alfred Rudyk w Załoscach dla Bóbrki, Stefan Kmyta w Lisku dla Liska, Grzegorz Dżdża w Śniatynie dla Rudek i systemiz. Dyetarjusze tabuli kraj. we Lwowie Edmund Skulski dla Mostów i Aleksander Jan Burkiewicz dla Tyśmienicy. — Nicefor Marecki odznaczony tytułem i charakterem dyrekto-

ra urzędów pomocn. adjunkt urzędów pomocn. przy sądzie kraj. w Krakowie, dyrektorem urzędów pomocn. przy tymże sądzie kraj. — Adjunktami sąd. adjunkci sądów pow.: Ignacy Słobodziński w Nisku dla Rzeszowa, Antoni Włodarczyk w Dobczycach dla Krakowa, Józef Wilusz w Żywcu dla Tarnowa i Stanisław Oraczewski w Krzeszowicach dla Krakowa. — Adjunktami sądów pow. auskultanci: Jakób Wojcik dla Niska, Władysław Drobner dla Henryk Sozański dla Niska, Dr. Franciszek Mietelski dla Dobzyc; Lud. Rekiert dla Myślenic z przyznaczeniem służb w Krzeszowicach i Jan Garlicki dla Radzichowa. — Jan Kromp starszy kontrolor poczt. we Lwowie, starszym zarządcą poczt. w Stanisławowie. — Zygmunt Herba prowadzący księgi grunt. w Złoczowie i Kazimierz Łopuszański adjunkt kancelar w Samborze, naczelnikami urzędów pomocn. pierwszy dla s. obw. w Złoczowie, drugi dla s. obw. w Samborze. — Józef Babiński koncepista skarb., komisarzem skarb. — Konceptowi praktykanci Augustyn Nowiński i Konstanty Kijański koncepistami skarb. — Konstanty Czarkowski asystent poczt. sekretarzem pow. — Karol Golimuntowicz kancelista Namiestnictwa prow. sekretarzem pow. — Franciszek Zygmunt Kozłowski kancelista dyrekcji policji we Lwowie i Rudolf Dörfler kancelista sądu pow. w Lisku, kancelistami Namiestnictwa. — Praktykanci sąd. Karol Emanuel Vinzeuz i Karol Dawidowicz. auskultantami sąd w okręgu wyższ. sądu kraj. Lwowskiego. — F. Wagner oficjał Namiestnictwa we Lwowie Dyrektorem urzędów pomocn. przy Namiestnictwie. — Julian Butkowski oficjał cłowy, kontrolorem cłowym, asystenci cłowi: Jan Kolankowski i Michał Frey oficjałami cłow.; — respiejenci straży skarb. Julian Kozakiewicz i Bronisław Zbijewski, asystentami cłow. — Arnold Des Loges oficjał Namiestnictwa, adjunktem przy Dyrekcji urzędów pomocn. Namiestnictwa. — Zarządcami poczt. Henryk Petzel kontrolor telegraf. w Oświęcimiu; Ludwik Eder kontrolor poczt. we Lwowie (na Podzamczu); Karol Petsch kontrolor poczt. w Buczaczu; Michał Koszykiewicz oficjał poczt. w Stryju i Kazimierz Górski oficjał poczt. w Wadowicach. — Kontrolorami poczt.: Karol Motal, kasjer poczt.

w Przemyślu; Franciszek Haschke oficjał telegraf. w Tarnowie; Adam Weryciński oficjał telegraf. we Lwowie i Adolf Breit oficjał telegraf. w Tarnopolu; dalej oficjali poczt. Edmund Hohennauer w Krakowie, Aleksander Maresch we Lwowie, Julian Hankiewicz w Brodach, wreszcie oficjał telegraf. Gustaw Haym w Stanisławowie i oficjał poczt. Jan Topla we Lwowie. — Paweł Maksymowicz adjunkt sekretarza rady wyższ. s. kr. we Lwowie, sekretarzem rady przy s. kr. w Czerniowcach — Karol Hanika, s. pow. w Buczaczu, adjunktem rady sekr. przy wyższ. s. kr. we Lwowie.

Przeniesienia: Bazyl Głowacki sędzia pow. w Olesku i Alfred Posochowski sędzia pow. w Budzanowie, na własne prośby pierwszy do Nizankowic, drugi do Buczacza. — Jan Pełczyński kancelista sądu pow. w Skalacie, na własną prośbę w dotychczasowym charakterze służbowym do Sołotwiny. — Dr. Adam Bogusz adjunkt sąd. w Krakowie na własną prośbę do Rzeszowa. — Józef Homolacz adjunkt sądu pow. w Rzeszowie na własną prośbę do Krakowa. — Dr. Edward Schneider adjunkt sądu pow. w Myślenicach, do Krzeszowic. — Hugo Hennoch adjunkt sądu pow. w Nisku do Brzostka. — Władysław Janowski sekretarz pow. z Żywca do Doliny. — Ignacy Trojanowski kancelista Namiestnictwa ze Lwowa do Nowego Targu. — Andrzej Bugier kancelista Namiestn. ze Lwowa do Żywca. — Jan Mazepa kancelista sądu powiatowego w Kolbuszowej, na własne żądanie w tym samym charakterze służbowym z obowiązkiem prowadzenia ksiąg grunt. do s. pow. w Przeworsku. — Na własne prośby adjunkci s. pow. January Bajewski z Bolechowa do Bełża i Karol d' Abancourt z Bełża do Bolechowa. —

Wyszczególnienia: Józef Kułaczkowski oficjał Namiestnictwa we Lwowie, złoty krzyż zasługi z koroną. — J. Stankowski radca rachunkowy kraj. Dyrekcji skarbu we Lwowie, z powodu przeniesienia w stan spoczynku, tytuł i charakter starszego radcy rachunk. — Ferdynand Świtalski radca wyższ. s. kr. we Lwowie, z powodu przeniesienia na własną prośbę w stan stałego spoczynku, najwyższe zadowolenie.

Oryginalne
Singera maszyny
do szycia

na spłatę ratami
G. Neidlinger
Lwów ul. Kopernika 1. 2.

VIERHUNDERT TAFELN.
NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.
Brockhaus' Conversations-Lexikon.
Mit Abbildungen und Karten.
Preis à Heft 30 kr.

JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., ALBFRANZ FL. 5.70. O. V.
DAN HEFT E ODER IE BÄNDE

u E. WINIARZA
we Lwowie,
(ulica Dominikańska Nr. 4)

można nabyć za cenę 80 ct. w. a. dziełko:
Ustawa i Ordynacja wyborcza gminna. — Ustawa o obszarach dworskich z r. 1866.

Wydanie czwarte uzupełnione nowelami, rozporządzeniami, instrukcjami o zarządzaniu majątkiem gminnym i zasadami orzeczeń najwyższych władz do końca roku 1883, przez *Mieczysława Aleksandrowicza* c. k. komisarza powiatowego. Zupełne wyczerpanie 3go wydania tego dziełka przemawia za potrzebą i użytecznością nowej edycji.